

EKONOMİK GÖRÜNÜM

EKONOMİ POLİTİKALARI GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI
Nisan 2012, No: 29

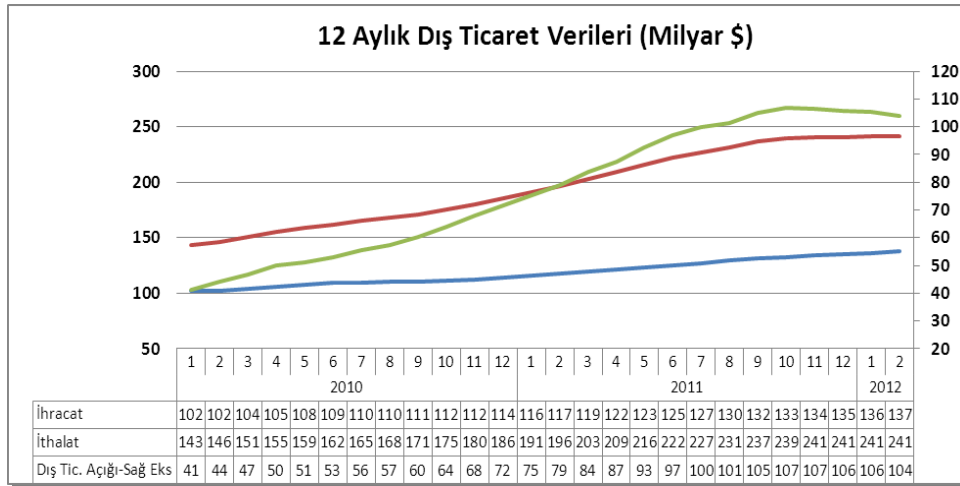
Bu sayıda;

Şubat Ayı Dış Ticaret Verileri,

Mart Ayı İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları değerlendirilmiştir.

Şubat Ayında Dış Ticaret Açığı Beklentilerin Altında...

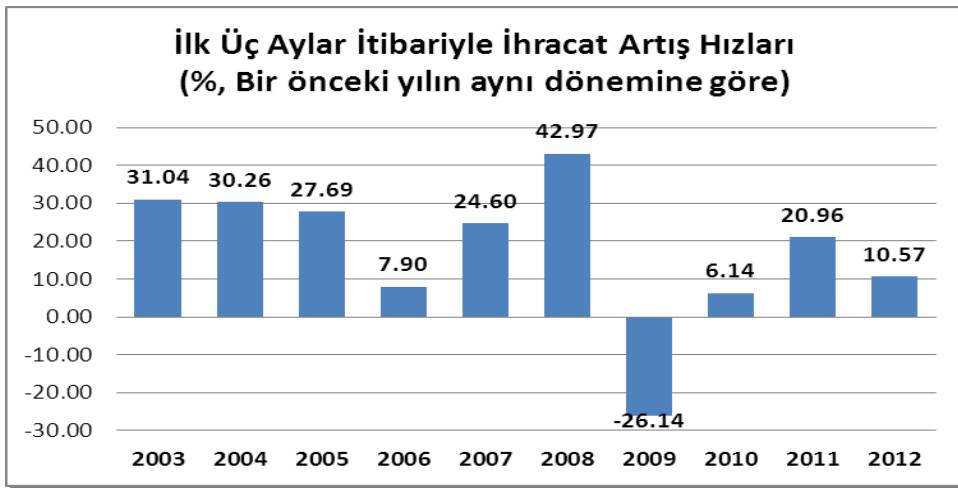
- Şubat ayı dış ticaret açığı, özellikle ihracatın olumlu katkısıyla, piyasa beklentilerinin altında kaldı. Piyasalar 6,8 milyar \$ civarında bir açık beklerken, gerçekleşme 5,9 milyar \$ oldu.
- İhracat, geçen yılın aynı ayına göre, % 17,1 artarak Şubat'ta 11,8 milyar \$ olurken; ithalat aynı dönemde % 1,1 artarak 17,7 milyar \$ oldu. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış ihracat ve ithalatsa, bir önceki aya göre, sırasıyla % 6,7 ve % 0,2 artış gösterdi. Aynı etkilerden arındırılmış dış ticaret açığı ise bir önceki aya göre 700 milyon \$ gerileyerek 7,1 milyar \$ olarak gerçekleşti.
- Şubat'ta 12 aylık ihracat ve ithalatsa, bir önceki aya göre, sırasıyla % 1,3 ve % 0,1 artarak yine sırasıyla 137,5 milyar \$ ve 241,5 milyar \$ oldu. Bir önceki ay, 105,5 milyar \$ olan dış ticaret açığı ise Şubat'ta 104 milyar dolara geriledi.

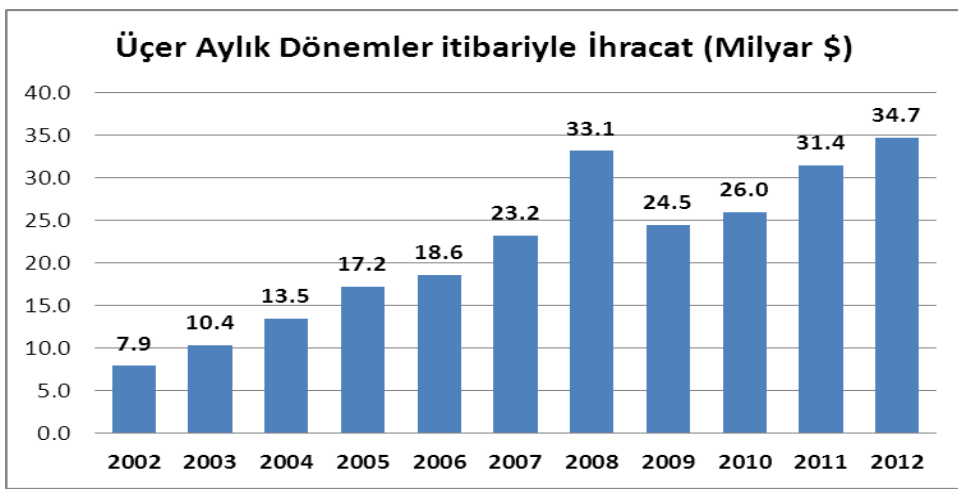
Kaynak: TÜİK

- İhracatın özellikle Avrupa pazarındaki sıkıntılara rağmen gösterdiği performans kayda değer. Geçen yılın Şubat ayında toplam ihracatın % 48,9' u, AB'ye üye 27 ekonomiye gerçekleştirilirken, bu yılın Şubat ayında aynı oran % 41,9'a geriledi.
- Buna karşın alternatif pazarlara erişim konusunda ihracatçılarımızın belirli bir başarıyı gösterdiği anlaşılıyor. Nitekim geçen yılın Şubat ayında Kuzey Afrika ve diğer Afrika'ya yapılan ihracatın toplam içindeki payı % 5,8 olmasına karşın; bu yılın aynı döneminde aynı oran % 7,8'e yükseldi. Yine aynı dönemde Güney ve Kuzey Amerika'ya yapılan ihracatın toplam içindeki payı % 5'den, % 6,6'ya çıktı.

- Suriye pazarının kaybedilmesine karşın, Yakın ve Ortadoğu'ya yapılan ihracatın da artmaya devam ettiği anlaşılıyor. Nitekim geçen yılın ilk iki ayında 213 milyon \$'lık ihracat yapılan Suriye'ye bu yılın aynı döneminde 131 milyon \$ ihracat yapılmasına karşın; aynı dönemde tüm bölgeye yapılan ihracatın 556,2 milyon dolar artarak 4,7 milyar \$'a çıktığı gözleniyor.
- Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM'in) Mart ayı ihracat verileri de ihracattaki olumlu havanın sürmekle beraber Şubat ayına göre ihracat hızının gerilediğini gösteriyor. Nitekim Şubat'ta % 17,1 artan ihracatın Mart ayında, geçen yılın aynı dönemine göre, % 8,1 artarak 12,6 milyar \$ olduğu görülüyor. Bu, 2012'nin ilk üç ayında ihracatın % 10,6 oranında arttığı anlamına geliyor.

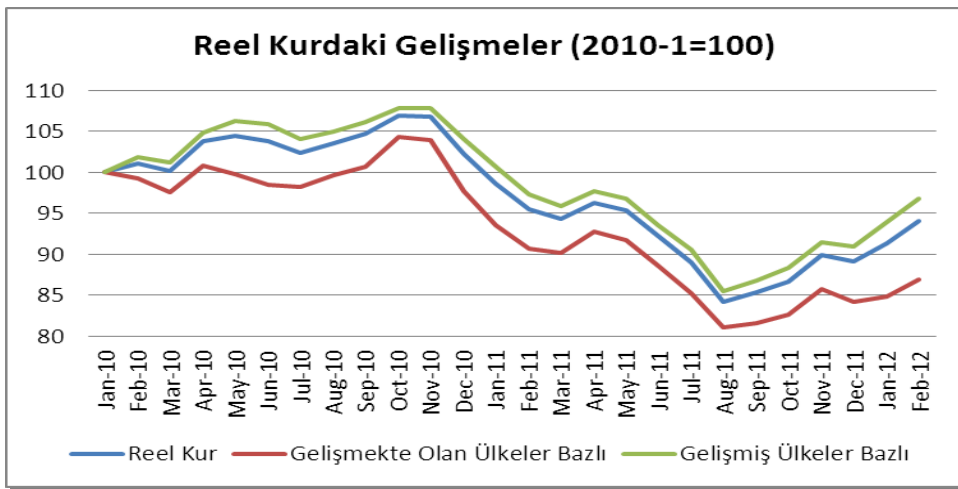

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi

- İhracatın önümüzdeki dönemdeki seyri açısından kurdaki gelişmeler önemli. Merkez Bankasının yayımladığı reel efektif döviz kuru endeksindeki artışlar, TL’de reel olarak değer kazanımına düşüşler ise reel değer kaybına işaret ediyor.
- Bu çerçevede özellikle son iki ayda TL’nin yeniden reel olarak değer kazanmaya başladığı dikkati çekiyor. Diğer bir deyişle Türkiye’de üretilen dış ticarete konu malların yabancı mallar cinsinden fiyatı yeniden artmaya başladı.
- Bir de buna 1 Nisan’dan itibaren geçerli olacak enerji zamlarından gelecek maliyet bazlı etkiler eklendiğinde, reel kurdan ihracata gelecek pozitif katkının ilerleyen aylarda daha da sınırlanması oldukça olası.
- Bu, ekonomiyi ilginç bir dengeye sıkıştırmış görünüyor. Merkez Bankası enflasyonu düşürebilmek için TL’nin nominal olarak değer kazanmasından ya da en azından belirli bir seviyede kalmasından yana.
- Bu durumda TL’nin nominal değer kaybına göz yumarak reel kuru dengelemek mümkün değil. Bir diğer seçenek olarak ise, iç talebi daha da sıkıştırarak Türkiye’deki fiyatların düşürülmesi gibi bir neticeyle karşı karşıya kalıyoruz. Bu da Hükümetin duymak bile istemeyeceği bir seçenek.
- Dolayısıyla son tahlilde geçmiş dönemde yapılan kontratlar ve yeni pazar bulma neticesinde ihracatta yaşanan artışların önümüzdeki aylarda sürüp süremeyeceği üzerindeki soru işaretleri varlığını koruyor.

Kaynak: TCMB

- İthalat tarafında ise özellikle iç talepteki yavaşlamanın etkisiyle, son beş aydır, tüketim malı ithalatının gerilediği dikkati çekiyor. Geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında Şubat ayında tüketim malı ithalatının % 17 gerilediği görülüyor.
- Şubat ayında yatırım ve ara malı ithalatı ise, geçen yılın aynı dönemine göre, sırasıyla % 4,8 ve % 4 oranında artış gösterirken; enerji hariç ara malı ithalatının % 3,8 gerilediği görülüyor. İthalata ilişkin bu veriler ekonomide 2012'nin ilk üç ayı için yavaşlama sinyallerini kuvvetlendiriyor.

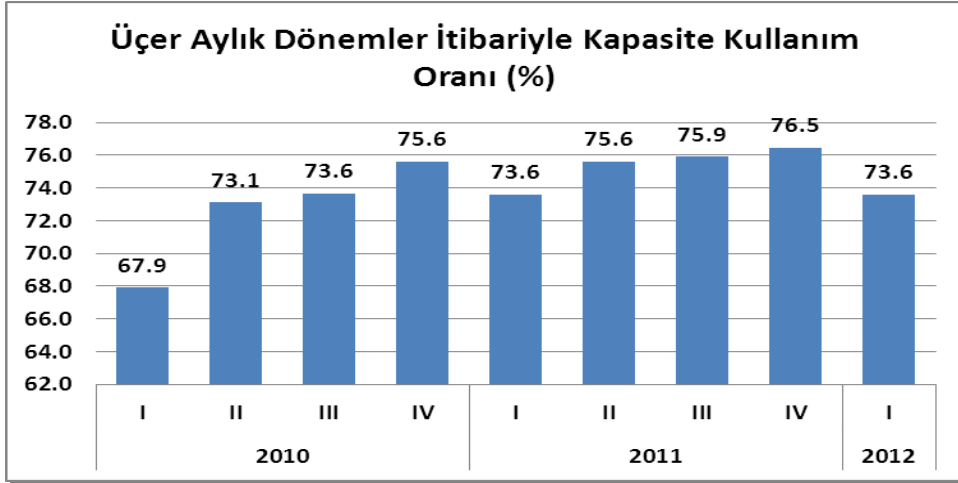
Tablo: Dış Ticarete İlişkin Özet Veriler (Milyar \$)

	Şubat		% Değişme	12 Aylık		% Değişme
	2012	2011	2012-2011	2012-Şubat	2011-Şubat	2012-2011
Dış Ticaret Dengesi	-5.9	-7.5	-20.4	-104.0	-79.1	31.5
- İhracat	11.8	10.1	17.1	137.5	117.4	17.1
- İthalat	17.7	17.5	1.1	241.5	196.5	22.9
- Enerji Hariç İthalat	13.1	13.8	-4.8	185.6	155.7	19.2
Enerji Hariç Dış Denge	-1.3	-3.7	-64.0	-48.1	-38.3	25.5
İhracat/İthalat	66.5	57.4	...	56.9	59.7	...

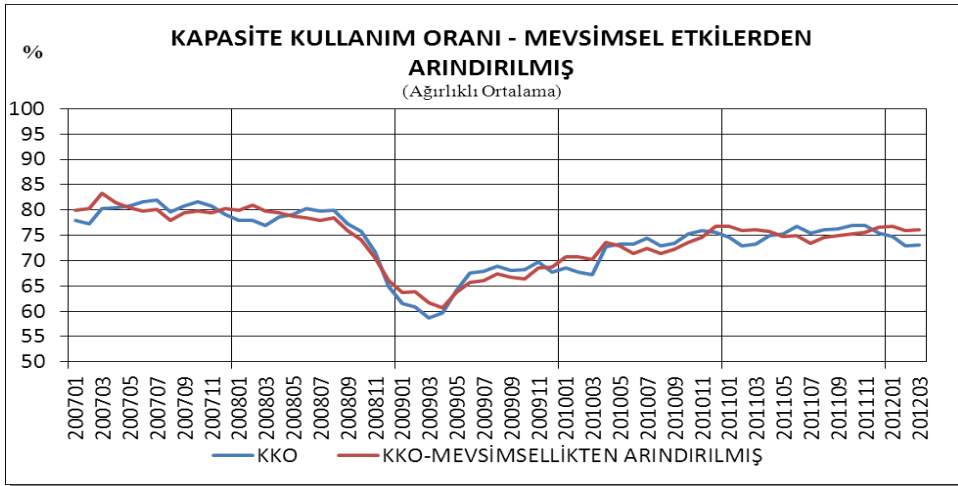
Kaynak: TÜİK

Kapasite Kullanımı Ekonomideki Yavaşlamayı Doğruluyor...

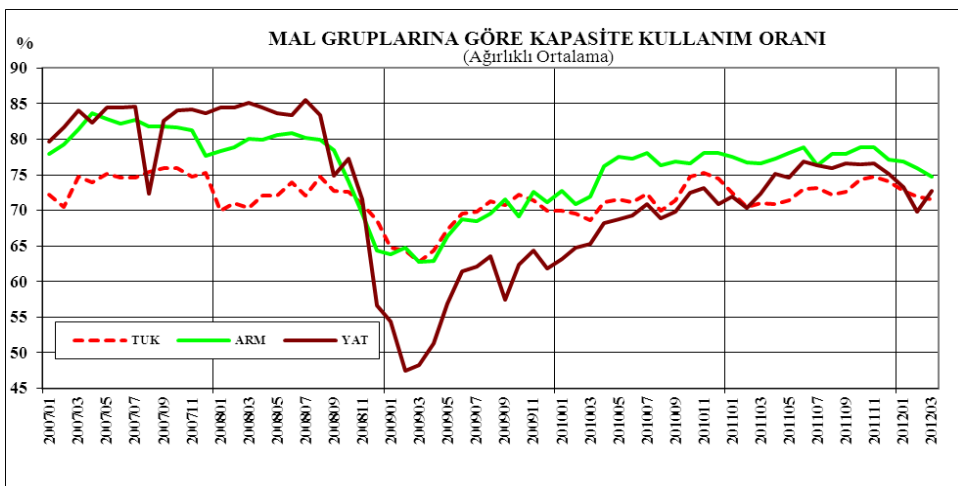
- Mart ayında imalat sanayi kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı ayına göre 0,1 puan gerileyerek % 73,1 olarak gerçekleşti. Bu yılın ilk üç ayındaki ortalama kapasite kullanım oranı ise geçen yılın ilk üç ayına göre, değişmeyerek % 73,6 olarak kaldı.
- Mart ayında mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış kapasite kullanım oranı ise bir önceki aya göre 0,2 puan artarak % 76,1 oldu.
- Sektörlerin kapasite durumu incelendiğinde ise yatırım malı imalatı kapasite kullanımında, üç ay aranın ardından, yeniden bir artış görülüyor.
- Nitekim Şubat ayında yatırım malı üreten sektörlerde % 69,8'e kadar gerileyen kapasite kullanımı, Mart ayında % 72,7'ye çıktı.

Kaynak: TCMB

Kaynak: TCMB

Kaynak: TCMB

- Dayanıklı tüketim malı üreten sektörlerde de kapasite kullanımını Mart ayında, geçen yılın aynı dönemine göre, 1,8 puan yukarıda ve % 74,8 olarak gerçekleştirdi.
- Ancak aynı dönemde ara malı imalatında ise kapasite kullanımının 1,8 puan gerileyerek % 74,8'e düştüğü dikkati çekiyor.
- Bu yılın ilk üç ayını geçen yılın aynı dönemi ile kıyasladığımızda ise, ara malı imalatı dışında, tüketim ve yatırım malı üretim kapasitesinde sınırlı artışların olduğu dikkati çekiyor.
- Gerek ara malı kapasite kullanımının gerekse ithalatının hız kesmesiyle, toplam kapasite kullanımının düzeyi bu yılın ilk üç ayında ekonomideki yavaşlamayı doğruluyor.

Tablo: Sektörler itibariyle Kapasite Kullanım Oranı (%)

	2012	2011	FARK
	I. Çeyrek	I. Çeyrek	
Toplam İmalat	73.6	73.6	0.0
Dayanıklı Tüketim Malları	73.9	73.0	1.0
Dayanısız Tüketim Malları	71.6	71.0	0.6
Tüketim Malları	72.0	71.3	0.7
Gıda ve İçecekler	69.5	67.4	2.1
Ara Malları	75.9	76.9	-1.0
Yatırım Malları	71.9	71.5	0.4

Kaynak: TCMB

Genel Değerlendirme

- Şubat ayında dış ticaret açığının beklentilerin altında kalması olumlu bir gelişmedir. Özellikle enerji hariç dış ticaret açığındaki gerileme önemlidir.
- Bununla birlikte ilerleyen aylarda bu verideki düzeltmenin devam edip etmeyeceği ve ederse hangi hızda edeceği önemli soru işaretleridir. Sonuçta dış ticaret açığının

düzeyi halen çok yüksektir ve dışarıdaki gelişmelere karşı ekonominin kırılganlığını artırmaktadır.

- Öncü işaretler bu yılın ilk üç ayında ekonominin hız kestiğini göstermektedir. Ancak gelecek üç aya ilişkin beklentiler ekonomide yeniden bir hızlanma olasılığını da göstermektedir.
- İç talebin yeniden hızlanması ile dış ticaret dengesinin bozulmaya başlaması olasıdır. Ayrıca petrol fiyatları da yüksek seviyelerini korumaktadır.
- İhracatçılarımızın çabası ile alternatif pazarlara erişim konusunda belirli bir başarı elde edildiği görülmektedir. Ancak Avrupa pazarındaki daralmanın sürmesi alternatif pazarlara erişim yönündeki çabaların sürmesini gerektirmektedir. Bir de buna Suriye pazarının kaybedilmesiyle Ürdün, Lübnan ve hatta Mısır pazarlarına erişimin zorlaşması eklendiğine sarf edilmesi gereken çabanın boyutu daha da artmaktadır.
- Ayrıca 1 Nisan'dan itibaren uygulamaya konan enerji fiyatlarındaki zamlar da ihracatçılarımız üzerindeki maliyet baskısını artıracak ve rekabet gücünü zayıflatacaktır.